

NYITRAMEGYEI SZEMLE

POLITIKAI, TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Megjelen vasárnaponként.

Előfizetési árak: Egész évre 10 kor., fél évre 5 kor., negyed évre 2 kor. 50 fill. — Községeknek, körjegyzőknek és tanítóknak 8 kor. Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

Dr. Tóth János.

Társzerkesztő: **Dr. Franciscy Lajos.**

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Papnevelde-utca 9. szá. n.

Hirdetési árak: Egy háromhasábos petitsor ára 16 fill. Több-szöri közlésnél árkedvezmény.

Hivatalos hirdetések 100 szóig 4 kor., minden további szó 4 fill.

Pünkösdre.

A természetnek fény kell, meleg és élet.

Ha fényt nem kap, elbágyad; bájai elhervadnak, mint a gyermekarc, melyről a viruló rózsákat elenyésztette a közelgő halál árnya. Ha meleget nem kap, elsatnyul, mint a délszaki növény zordabb tákon. Ha pezsgő élet nem járja át, elveszti termőképességét, mint a nemes ércek bányája, melynek szétágazó ereit földomlatagok szaggatták meg.

Az embernek is, a ki bár csak egy paránya a nagy természetnek, de Isten után a leghatalmasabb alkotó erő, fény kell, meleg és élet. Teste nem fejlődik szabályszerűen, nem izmosodik meg, nem nyer ellenálló képességet, ha környezetéből ezek az életfeltételek hiányoznak. Lelke pedig sehogy sem fejlődik fény, meleg és élet nélkül.

Keresik is az emberek a szellemvilág napját, az igazságot lázas fáradtsággal. A mit az emberi ész világ a kezdete óta kigondolt, a mit tervezett, a mit az elemi ismeretek terén játszva létrehozott, vagy a tudomány átkutathatlan mezőin roppant erőfeszítéssel elért, az nem egyéb, mint napkeresés, az igazság fényének vizsgálása. Keresik a meleget is vágyó epedésel. A mit az emberi szív valaha meg-

kívánt, a miért lángett, a miért nyugalmat, vagyont, életet és vért áldozott, az egy hőforrás, melynek tüzeit szeretetnek nevezik. Keresik az életet sokoldalú törekvéssel. A mi valaha az emberi erőt cselekvésre sarkalta, a mi azt fokozta, szerény vagy monumentális alkotások szolgálataiba hajtotta, az egy forrongó vulkán volt, melynek láváját az emberi élettevékenység neve alatt ismerjük.

Csakhogy nem mindig találják meg az emberek az igazság fényét, nem mindig lelik meg a szeretet melegét, nem mindig ismerik meg az élet erős cselekvésének titkát. Az emberi törekvések utai sokszor nem az Istenhez vezetnek, hanem az Istentől eltérnek, s akkor az emberi szellem elől az igazság fénye eltűnik, az emberi szívtől a szeretet melege elszáll, az emberi élettevékenység ereje pedig elsorvad. Mert fény, meleg és élet csak az Istentől árad és az ő Lelkéből.

Mennyi szellem volt az ó-kori pogányság embereiben, mennyi volt és van a modern hitetlen irányok követőiben, de fény, mely megvilágítaná az emberi haladás utait, hol dereng? Csillag, mely az igazság napja felé biztos irányt mutatna, az égboltozat melyik pontján tűnik fel? A pogány kultúra a szellem csúcspontján

összedől, a haladás magaslatain tehetetlennek érzi magát, szárnytörötten lehull a földre és kénytelen bevallani, hogy az igazságot hiába kereste. A mit jognak, erénynek, becsületnek tartottam, a mit jónak mondtam, megengedettnek, szépségnek, ki tudja az-e, olyan-e igazán? A szellem vergődése ez a porondon, melyen a kétely győzött, mert a szellemnek nem volt fénye, mely a kétely éjjelét eloszlatta volna.

A modern hitetlen irányok képviselői, az anyagelviség és a naturalizmus hívei roppant szellemi erejükkel szédületes magasságokban járnak, titkokat olvasnak ki a természet könyvéből, melyeket évezredek feledésének moha fedett, elemelik a testeket, kiszámítják az égi gömbök súlyát, megmérnek végtelen távolságokat, utakat váganak az embereknek a föld alatt, a tengerek mélységeiben, a levegő mérhetetlen régióiban. De ne kérdezzük tőlük, mit kell jónak tartani, mi erény, becsület, kötelesség, mi szép, mi nemes, mi erkölcsös, — mert nem kapunk szabatos választ. Mindenik másminő feleletet ad.

Az embert, a családot és társadalmat érdeklő legfontosabb kérdéseknél szellemek elbágyad, elborult szemmel néznek a magasságba, mert nem világít nekik az igazság fénye.

A „NYITRAMEGYEI SZEMLE” TÁRCÁJA.

A borbélyokról.

— Irta: Mark Twain. —

Minden változik a világon, csak a borbélyok, azok modora és környezete nem. Ezek sohasem változnak. Amit az ember első beléptekor tapasztal a borbélyműhelyben, azt később is, élete végeig fogja tapasztalni.

Egy reggelen, mint rendesen, borotválkozni mentem. Mialatt én a Main-utcából közeledtem az ajtóhoz, ugyanakkor valaki a János-utcából tartott feléje; így szokott ez mindig lenni. Siettettem lépteimet; de fáradtságom hiábavaló volt. A férfi egy rövid lépéssel előttem lépett be, én sarkon követtem őt s láttam, amint elfoglalja az egyetlen üres széket, azt, mely előtt a legjobb borbély állt. Mindig így szokott történni. Abban a reményben ültem le, hogy a másik két borbély legjobbjának jutok, mivel az vendége haját fésülte már, míg kollegája még nem készült el vendége fűrtjeinek lekefézésével és beolajozásával. A valószínűséget a legnagyobb érdeklődéssel figyeltem. Mikor láttam, hogy Nr. 2. beérni akarja a Nr. 1-et, érdeklődésem aggodalomra változott.

Mikor Nr. 1. ismét folytatta hivatásműködését s éppugy, mint kollegája, eltávolította a kendőt és vendége arcáról letörülte a rizsport a valószínűség, vajjon a Nr. 1., vagy a Nr. 2. fogja-e mondani előbb a „következő”-t, egyenlően nagy volt akkor, a leleketem is elállt a várakozástól. Mikor azonban a Nr. 1. a döntő pillanatban megállt, hogy festőjével néhány alkalommal végigszeljen vendége szemöldökén, láttam, hogy a versenyt egyetlen pillanattal elveszítette, bosszusan felkeltem és elhagytam a termet, hogy megszabaduljak attól, hogy a Nr. 2. kezeibe essem; minthogy én egyáltalában nem bírok azzal az irigylésremelő bátorsággal, mely arra képesíti az embert, hogy egy varakozó borbélynak nyugodtan a szemébe mondja, miszerint kollegája szekere vár.

Tizenöt percig kint maradtam, aztán jobb szerencsével való reményvel ismét beléptem. Természetesen az összes székek el voltak foglalva és negy vendég varakozott meg, hallgatagon, barátságosan, szórakozottan és unatkozva, amint azt oly embereken, kik varakozva ülnek a fodrászteremben, mindig megfigyelhetni. Én egy öreg pamlag egyik vaskarral elkülönített rekeszébe ereszkedtem és egy ideig azzal ütöttem agyon az időt, hogy az összes nemzetek kuruzslóinak berámázott, hajfestő szert hirdető reklámjait áttanul-

mányoztam. Aztán az üvegeken levő vastag betűjű neveket és számokat olvastam és megjegyeztem magamnak; tanulmányoztam a piszkos, kopott, olcsó képeket a falon, melyek ütközeteket, boldogult elnököket, kacérul heverő szultánokat és az unalmas örök ifjú leányt, ki öregapja szemüvegét próbálja, ábrázolják; szívből megátkoztam a vidám kanári madarat és a bús papagájt, mely csak kevés borbélyműhelyből hiányzik. Végre kikerestem magamnak az illusztrált lap legkevésbé sérült számát, mely a piszkos szerasztalon hevert és tanulmányoztam a régen elfelejtett eseményeknek benne található menthetlenül rossz ábrázolásait.

Végre sorra kerültem. Egy hang mondta „a következő” és én megadtam magam — természetesen a Nr. 2.-nak. Így szokott ez mindig lenni. Szeliden mondtam, hogy sietős a dolgom, ami oly mélyen hatotta meg őt, mintha sohasem hallotta volna. A fejemet felemelte és kendőt tett állam alá. Ujjával a gallérom mögött turkált s megerősítette ott a kendőt. Ujjával végigszántott a hajamon s tudomásomra adta, hogy meg kellene nyíratni. Azt mondtam, nem akarom lenyíratni. Ő még egyszer végigszántott rajta s kijelentette, hogy tekintettel a mostani divatra, meglehetősen hosszú — azért jó volna kisse megnyírni; külö-

A szeretet melegét pedig ezeknél az embereknél ne is puhatoljuk. Az ó-kori pogánynak nincs részvéte a gyengeség iránt, a szolgát nem tartja embernek, a nyomorultakon nem szánakozik. Szive kőkemény. Az új-kori pogány a gyengét lenézi, a szolga bérén gazdagodik, a nyomorultnak ad, hogy szabaduljon tőle. Szive jéghideg.

A mint fény nincs, úgy szeretetet sincs a világon Isten nélkül. De erős élettevékenység sincs. Az ó-kor társadalma elpuhul, az élvek és kéjek hajhászatában fecsérli el legjobb erejét. A mai társadalom köreiben pedig mindenütt, a hol Isten nélkül intézik az életet, a leg-hatalmasabb erőket felemészti a szenvedélyek tüze, melynek áldozatai akkor sem misülnek meg, mikor a társadalomnak, az emberiségnek legtöbbet használhatnának.

De ime, hajnal hasad, biboros korány köszönt be, déli napnak sugárzó tüze izzik a mennyboltozaton, fény árad a magas égből, meleg és élet. Megszállja az Isten lelke az embereket, értelmök lát, szívök hevül, életerejük pezsdül. Égi fénynél nézik az emberi rendeltetés nagy igazságait. A jót, a nemest, a kötelességet, az erényt, az erkölcsöt a Szentlélek világossága mellett szemlélik, megismerik, szellemi birtokukba veszik. Egy évezred halad el a mennyei világosság felett, egy másik évezred alkonyodik felette, de a fény szemernyit sem csökken, mindig ragyogó, mindig páratlan és irányjelzése oly biztos, mint a világtestek pályája, melyet az Isten keze mért ki.

Hajnal hasad, reggel nyílik, délpon-ton áll a nap, meleg ömlik el a természetben, az emberi szíven, mely már nem kőkemény, nem jéghideg, hanem lágy és forró, mint a megolvastott érc. A gyengét támogatja, az alacsony sorsut magához emeli, a nyomorulton segít, mintha testvére volna.

És milyen életerő lakik benne! Romba

nösen hátul volna az szükséges. Azt feletem, hogy egy hét előtt nyiratkoztam. Gondolkodva vizsgálta egy pillanatig, aztán megvetőleg kérdezte, ki nyirt meg. Gyorsan azt válaszoltam: „maga!” Lefőztem. Erre rögtön hozzáfogott szappant keverni és tükörbe nézegetni, miközben időről-időre beszüntette munkáját, hogy közelebb lépjen hozzá, állat kritikusan vizsgálja, hogy egy pörsenással elbánjon. Aztán alaposan beszappanozta arcom egyik felet és ép a másikat akarta, mikor valami kutyaverekedés vonta el figyelmét, az ablakhoz futott és ott maradt, míg véget nem ért; mely alkalommal a kimenetelre vonatkozó fogadásban két schillinget vesztett a másik borbélyyal szemben, ami nekem nagy elégtételül szolgált. Most már befejezte a szappanozást, minél ecsetjével kétszer a számba tévedt, aztán kezével kezdte szétöröszölni; és míg ő most elfordult fejével a többi borbélyyal disputált a kutyaverekedésről, magától értetődik, jelentékeny mennyiségű szappanhapot lökött a szájamba, amiből ugyan ő mit sem vett észre, de annál többet én.

Most valami nadrágsztyon fenni kezdte a borotváját, miben valami olcsó álarcos bál felett folytatott vita tartotta vissza, melyen előző estén piros kambriszban és álhermelinben királyt ábrá-

dönt óriási világokat, alkot civilizációt, nagyot, csodálatosat, melyet haladásában a legörjögőbb forradalmak sem képesek megakasztani. Missionáriusok járnak be a földet, s a hol a lábukat megvetik, ott legott kibontja védőszárnyait a nemesítő polgárosodás áldott szelleme.

Ezt a roppant viláगतalakulást az Isten lelke műveli.

Jőj hát Szentlélek Isten és a hol még nem érzik malaszthatásaidat, ott áraszsz fényt, meleget és életet!

A hol már érzik, ott növeld a fényt, fokozd a meleget, fejleszd az életerőt!

A nyitrai közbáráhid. Nyitra város képviselőtestületének f. hó 14-én tartott havi közgyűlésen a nyitrai közbáráhidnak régóta vajudó ügye újból tárgyalatott, a nélkül, hogy a képviselőtestület ez ügyben érdemleges határozatot hozott volna.

Az egész kérdés egy alkalmas helynek kiválasztása körül forog. Az erre vonatkozó összes tervek között leghelytelenebb az, mely a kórház-utnak a Mária-hegy és a Szarkahegy felé való elágazása mellett elterülő folyamparti szántóföldet jelölte ki a közbáráhid helyéül. Ez a terv közegészségügyi szempontból is súlyos kifogás alá esik, drágasága miatt ugyszólván kivihetetlen, közlekedési okokból pedig nagyon rosszalando.

Közegészségügyi szempontból egyenesen elképzelhetetlen az, hogy egy közbáráhid olyan helyre építtessék, a hová a folyam vize leviszi a kórházi esatornak és a kórházi sertésólak minden szennyét. Mert ha igaz is, hogy a közbáráhid használatára szükséges vizet nem kellene a folyóból venni, hanem lehetne e célra a vágóhid udvarán kutat ásatni, ám éppen a helynek a folyóhoz való közelsége miatt az a kút is a fertőzés veszélyének lenne kitéve.

De engedjük meg, hogy ez csak egy feltevés, mely talán túlzott aggodalmokon alapszik, azt már mégis kénytelen belátni mindenki, hogy a lassú folyásu, sok fertőzött anyaggal elegyedett viznek, különösen forró nyári napokon való erős párolgása magában véve egy bacillus-forrás, melytől mindazokra a szervezetekre, melyek ilyen hely közelében vannak, átragadhat a különböző kórok metye.

Ezen kívül az említett terv, a város pénzügyi viszonyai között, kivihetetlen, mert szerfe-

zett s oly hódító volt, hogy őt egy bizonyos dá-mácskával összefűzték, akit eleganciájával elbű-vőlt; ő minden eszközt felhasznál, hogy e vitát tovább folytassák, miközben megjegyezte, hogy kollegáinak ingerkedése erőltetett. Amely körülménynek az volt az eredménye, hogy ismételve a tükörbe nézett, letette a beretvát s kiváló gondol kefelte a haját, a közepén választékot csinált és ékes pontossággal a két oldalon füle mögé fésűlte. Akközben megszaradt arcomon a szappanhab és beette magát szemmeláthatólag nemessebb részeimbe.

Végre borotválni kezdett; minél ujját ar-comba vajtja, hogy a bőrt felhúzza, orrom időnkint fogantuul szolgált, fejemet hol erre, hol arra csavarta, amint azt a kényelmes borotválás megkívánta s kellemes módon folyton hákogott és köpködött.

Amíg arcom szappanos helyén tartott, nem kellett szenvednem; de mikor kaparni, szagatni és tépni kezdte a szakállamat, könnyek gyűltek szemeimbe. Nem vettem észre, hogy megfontolva hajlik felém, a foghagymát sem éreztem többet, hihetőleg a borbélyok mind foghagymaevők. Most meg az ujját tette a számba, hogy a felső ajak szögletének megborotválásánál segítségül legyen és ennél azt a felfedezést tettem, hogy kötelessé-

lett drága. A marhafelhajtás ugyanis semmi szín alatt sem történhetné a kórházi uton, ezt sem a rendőrkapitány, sem a vármegyei törvényhatóság nem engedhetné meg, mert egyrészt az az út sokkal szűkebb, sem hogy rajta a csoportos marhafelhajtás mellett a közlekedést akadálytalanul fentartani lehetne, másrészt a kórház környéke már úgy is erősen meg van támadva a közelében fekvő gyárak füstjétől, úgy hogy valóban megszenvedné, ha még a marhafelhajtáskor keletkező porfellegeknek is kitétetnék.

Ennélfogva a folyam balpartján, a réteken kellene utat csinálni, de minthogy a folyam balpartja az egész rétséggel együtt alacsony fekvésű, áradáskor víz alatt áll, a létesítendő utszakasznak egész vonalán magasan fel kellene tölteni a talajt. Ezenkívül hidat kellene csinálni a folyón az útról a vágóhidhoz való átkelésre. Mindez oly tetemes költséggel járna, a mennyit Nyitra város meg nem bír.

Ha ehhez még hozzávesszük azokat a fontos közlekedési okokat, melyek a szóban forgó tervnek ellenmondanak, akkor teljessé lesz bennünk a belátás, hogy ez a terv, egy minden tekintetben sikerületlen gondolat. Köztudomású, hogy úgy a Mária-hegy, mint a Szarkahegy, de különösen az előbbi, látogatási gócpontok, ajtatokodó, sétáló és hegybirtokos közönségnek kirándulási és tartózkodási helyei. Hogy erre a közönségre, melyhez pedig a város lakosságának két harmadrésze tartozik, kellemetlen és visszaszító lenne, ha a vágóhid az említett helyekre vezető ut mellett építtetnék, az nem szenvedhet kétséget.

Hisszük, hogy a városi képviselő-testület mindezt be fogja látni és méltányolni, s ehhez képest nem tesz újabb kísérletet a helytelen terv megvalósítására, mely elé különben kisajátítási nehézségek is tolnak.

Most már csak az a kérdés, hogy hát hol építtessék az új vágóhid? Ha mindazokat az okokat mérlegeljük, melyek a kombinációba vett helyek mellett és ellen szólnak, két helyet ajánlhatunk. Az egyik az Erzsébet-úti hid környéke, a folyam balpartján. Ez nincs messze a marhavásártértől, a könnyű közlekedésre igen alkalmas, a folyó által minden forgalmi vonaltól elválasztatik, a város belső területén kívül fekszik, a berendezkedésre bőséges teret szolgáltat.

Szakemberek mondhatják meg, vajjon e helyen a kihasítandó terület feltöltése, mely elkerülhetetlenül szükséges lenne, nem okozna-e, olyan költségöbbletet, mely miatt a terv kivihető nem volna? Ha e helyen az építkezés drágasága

geinek egy része a petróleumos lámpák tisztogatasából áll.

Ez idő alatt azzal a törekvéssel mulattam, kitalálni, hol fog legvalószínűbben megválni; de megelőzött az állam csúcsát hasítva meg, mielőtt én tisztába jöttem volna a dologgal. Rögtön el-sítette kését — amit persze előbb kellett volna tennie. Nem vagyok barátja az éles borotválásnak és azért nem akartam őt még egyszer magamra szabadítani. Rábírni akartam őt, hogy kését félretegye, mert féltem, hogy immáron állam azon részét fogja kikezdeni, mely nálam különösen kényes hely, oly hely, melyet a kés nem érintet kétszer, anélkül, hogy ne ártson. Ő azonban mondá, hogy csak egy kis egyenetlenséget akar lesimitani és abban a pillanatban a tiltott helyre csúszik a kés és a féltett, gyakori borotválástól származott sebhely (fájdalmasan) megnyílik. Most kendőjét vöröses szeszbe mártotta és az egész arcomat gyalázatos módon bepacskolta — annyira, mintha valaha emberi lény ily módon mosta volna arcát. Aztán felszárította, miközben a kendő száraz részével csapkodta arcomat, mintha valaha emberi lény ily módon szárította volna fel ábrázatát. (De egy borbély csak ritkán törül meg valakit úgy, mint egy borbély.) Aztán kendőjével vöröses szeszt kent a felvágott

valóban elháríthatatlan akadályt képezne, ez esetben figyelembe lehetne venni az *Élészébet-úti vámház*on, illetőleg a *gázgyáron túl fekvő szántóföldet*, az országút baloldalán. Ez távolról sem olyan célszerű hely, mint az előbbi, de nem is oly drága és a célnak úgy a hogy megfelelne.

Döntőn különben bármiképp a képviselőtestület, arra az egyre mindenestre törekednie kell, hogy az új vágóhíd olyan helyre ne kerüljön, melyen a város terjedésének és a közlekedésnek útjában állana, a közegészségügyi viszonyokra pedig ártalmas kihatással lenne.

A zsámbokréthyi takarékpénztár bukása.

Huszonötévnél tovább állott fenn e nagy reményekkel kecsgetett intézet, mignem a könnyelmű gazdálkodás teljes alámosta alapjait. — Nem dönt le egyszerre, csak repedezni kezdettek falai, de oly veszedelmesen, hogy kiki sietett megmenteni a mi még megmenthető volt. Három év óta egyesek megfeszítették erejüket, hogy az omlásnak indul rozoga alkotmányt megóvják az összeroskadástól. Ám hiába, a ráfordított munka hiába való, mint alábbi tudósításunk jelenti, il ne vau pas la peine.

Már az 1899. év elején kitért a válság! Az intézet elvesztette hitelét és a betevő közönség nagy vehemenciával megrohanta, betétjeinek tömeges felmondásával és követelésével. A csekély 100.000 korona törzsvagyona épített intézet 16108 korona 87 fillér tartalékalapjával együtt az 1.618.312 korona 04 fillér betétjének nagyobb részbe való felmondásával megküzdeni nem tudott. Ekkor Spányik Tamás pénzügyi tekintélyéhez, mint specialistához menekült, kiadván egy felszólítást, melyben a felmondásokat „félreértésből terjesztett hírek”-nek tulajdonította. Pedig nem voltak azok félreértésből terjesztett hírek, mert a mesterségesen elgátolt romboló elem rést tört, és megindult a pusztulás műve, úgy, hogy azt már a specialista Spányik Tamás sem volt képes megmenteni. Minden, az intézet ügyeibe csak némiképp beavatott ember most már teljes meggyőződéssel mondhatja, hogy az intézet belsejében teljesen rothadt volt. Zsámbokréthy környékén mindenki tudja, kik okozták az intézet rothadását, azért neveket nem is említünk. A tény meg van, és hangosan beszél, hogy az intézet fiatal fényes palotája csak külső máz, diszes koporsó, mely a benne rejlő hulla feloszlását a közönség látásától elvonni akarta.

Jelenleg az intézet felszámol, de a felszámolás menete és eredménye a közönség előtt ismeretlen.

Tudósítónk felkereste Biringer Ádám c. kanonok urat, a felszámoló bizottság egyik tagját, kinek szives információja után írhatjuk a következőket a betevők és még inkább a részvényesek tájékozására.

Az intézet vagyonából 1899. év január 1-től 1901. december 31-ig leiratott 117930 korona 06 fillér és ezen összeg képezi eddigi veszteségeit.

1902. ápril 30-án kimuttatott még 46844 korona 97 fillér tiszta törzsvagyon, melyből azonban eddig meg nem állapítható, de 20000 koronánál nem kisebb perköltség lesz fedezendő. A 66394 korona 43 fillér bruttó vagyonból ügyvédeknel, azaz per alatt van közel 60 ezer korona; mennyi fog ebből még elveszni és leiratni, ki tudná megmondani? Tekintettel a per alatti vagyon nagy összegére és 20 ezer koronát megközelítő perköltségekre, nem nehéz megjövendölni, hogy a 100 ezer korona törzsvagyomból igen kevés marad, és ez a kevés is elkallódik, ha a felszámolás a jelen alakjában megmarad. — A betevőket ki fogják elégiteni, hiszen 1902. ápril 30-án már csak 17.082 korona 13 fillér volt betétbeu.

A Zsámbokréthyen kívül lakó részvényesek ügyük iránt igen keveset érdeklődnek; a helyben lakó részvényesek pedig nagyobb részt az intézetnek igazgatói voltak és ezek várva-várják az intézet boldog kimulását, hogy a felszámolás befejezésével felelősségük is megszűnjék.

A run kitérésének első stádiumában a volt vezérigazgató ugyan lekötölte magát a következő fizetésekre:

1. Illetéktelenül felvett jutalékok címén . . . . . 7058 K. 78 fl.
  2. Illetéktelenül felvett napidíjak címén . . . . . 6599 K. — fl.
  3. Egyéb cimeken . . . . . 31341 „ 30 „
- Összesen . . . . . 23900 K. 08 fl.

Hasonlóképen az intézet elnöke is jótállott 68198 korona 04 fillérért, de látván, hogy ezen ígérek és lekötések dacára az intézet lábra kapni, felüdülni nem tud, és mindinkább feloszlásnak indul, nem fizetett semmit sem az egyik, sem a másik. — Igaz, hogy a fent kitértetett összeg némely követelések behajtása folytán valamivel, de nem sokkal apasztható, de azért mégis jelentékeny vagyont képviselnek. — Ekkép az intézetnek, mely 1899. év január 1-én 151.470 korona 84 fillér tiszta vagyonnal birt, jelenleg semmije sincs, vagy csak nagyon kevés s ez is

a felszámolás helytelen menete mellett el fog veszni.

Még szerencse a betevőkre nézve, hogy a válság már három év előtt kitért, mert ha az intézetnél divó kezelést 4—5 évig még folytatják, a betétek is veszélybe jöttek volna. Így csak a részvényesek károsodnak. Baj volt, hogy mikor közgyűlést tartottak, a helybeli részvényeseken kívül alig egy kettő jött jogainak védelmére. A törvény felelőssé teszi az igazgatóságot a kezelésért és az alapszabályok valamint a törvényrendeleteinek betartásáért, de a szóban levő intézetnél nem találhatik részvényes, ki jogorvoslattal élni akarna. Az 500 részvényekből közel $\frac{1}{3}$ rész Spányik kezében van és azért mindenki tőle várja a jogorvoslat keresést.

Ha felelni kellene azon kérdésre, hova lett a vagyon? Válaszolhatnánk: elveszett az értéktelen papirokban (váltókban, kötvényekben stb.), szóval: *elkezeltetett!* Nagyobb sikkasztás nyomára nem jöttek; kisebb differenciák ugyan kimutathatók, de ezektől eltekinthetünk. Páratlan rendtelenség, könnyelmű vezetés, felügyelet hiány, vezérigazgatóba helyezett tulságos bizalom és ehhez hasonlók juttatták az intézetet vesztesébe.

A takarékpénztárnak felszámolás alatt, 1902. ápril 30-án ez volt a mérlege:

VAGYON	
1. Készpénz	38 K. 71 fl.
2. Váltókban	44120 „ 60 „
3. Jelzálogban	31375 „ 90 „
4. Ingatlanban	609 „ 22 „
5. Birtokveteli utóajánlatban	250 „ — „
5. Veszteség	52155 „ — „
Összesen	119549 K. 46 fl.
TEHER	
1. Részvénytőke	100000 K. — fl.
2. Betét	17072 „ 13 „
3. Fel nem vett osztalék	191 „ — „
4. Adó 1902. január 1-ig	902 „ 22 „
5. Letét	782 „ 50 „
6. Bélyegilleték	— „ 50 „
7. Hitelezőknek	600 „ — „
8. Adó 1902. I. negyedből	1 „ 11 „
Összesen	119549 K. 46 fl.

A vagyon összegeből levonva a veszteségi összeget, mutatkozik 66394 korona 43 fillér vagyon, melyből per alatt van ügyvédek kezében 57997 korona 50 fillér, hitelintézetnél kezeltetik 8396 korona 93 fillér, összesen 66394 korona 43 fillér.

Ügyvédi botrány.

Ügyvédi körökből a következő sorokat vettük:

E napokban egyik ügyvéd ismerősömmel voltam látogatóban. Többen voltunk, s az egész estét a vendégszerető ügyvédnél töltöttünk; sok egyéb tárgy mellett, szoba jött az ügyvédi kamarai választás is, mely a pozsonyi ügyvédi kamara folyó évi május hó 25-iki közgyűlésén lesz fogantatva veendő.

A háziúr oda nyújtotta nekem a neki Pozsonyból *dr. Horváth Árpád* kamarai titkár aláírásával megküldött felhívást, és az oda mellekelt szavazati lapot, melyen a jelöltek nevei foglaltattak.

Mikor azt a névsort átolvastam, pír borította el arcomat, szégyentől és haragtól!

A választmányi tag-jelöltek között olvastam t. i. *dr. Stefanovics* Milos pozsonyi ügyvédnek, ennek a hírhedt *pánszláv agitátor*nak a nevét is!

Hát ez már igazán hallatlan! Mit gondolnak azok az ügyvéd urak, nem kellene a föld alá bujniok szégyenökben, hogy a mikor 300 ügyvéd közül 8, mondó nyolc választmányi tagot jelölnek, nem találjanak méltóbbat, mint egy *pánszlávot*?

Vagy talán olyan jelentékeny számban vannak a pozsonyi ügyvédi kamarához tartozó ügy-

sebre, aztán a sebet valami poros masszával betapasztotta, ismét vöröses szeszszel áztatta és kétségen kívül a tapasztással és áztatással az örökkévalóságig el nem készült volna, ha nem ellenkezem, s nem kérem, hagyná a dolgot magára. Most berizporozta egész arcomat, felemelte a fejemet és gondolkodva kezdte ismét végigszánani a hajamat és ujjait kritikusán vizsgálgatni. Akkor aztán a haj tisztítását ajánlotta, megjegyezve, hogy ez szükséges, igen szükséges lenne. Mondtam, hogy tegnap a fürdőben magam alaposan kitisztítottam. Ismét megfogtam. Ekkor Schmith-féle hajkenőcsöt ajánlt és egy üveget vevésre kínált. Magasztalta a legújabb parfümot és próbált nekem valamit eladni belőle. Visszatüsitottam. Saját találmányu fogtisztítót mutatott és kínált és mikor elutasítottam, késekkel kötelezte magát velem üzletet kötni.

Utolsó vállalkozásának meghiusulásakor viszontatért hivatásához, behintette egész testemet, a lábakat sem véve ki, rizsponnal, minden ellenkezésem dacára olajjal kente meg hajamat, nem csekély mennyiségű haját tépett és szakított ki gyökerestül, fésülte és kefélte a maradványt, majd elülről egész le a nyakamig választékot csinált, aztán sűrű szemöldököt fésülte és pomádéval bemocskolta, előadást tartott egy birtok-

kában levő dachskutyáról, míg csak meg nem hallottam a déli vonat füttyét, mi által megtudtam, hogy azt ép öt perccel késtem el. Akkor elragadta a kendőt, könnyedén megtörülte vele az arcomat, még egyszer végigszántott fésűjével szemöldökömön és vidáman mondá: „a következő!”

Két óra mulva földre zuhant a borbély, guta ütötte. Még egy napig várok tehát, hogy megbosszuljam rajta magam — jelen leszek a temetésénél.

S z i p o r k á k.

Sok felöltő. Sanyaró Vendelt mindig megszólalt, hogy kopott ruhában jár. Egy élc-faragó csodálkozott azon, hogy lehet az, hiszen 12 felöltője van. — Hogyan? — mondá a másik. — Hát úgy, hogy van neki egy nyári kabátja, egy téli kabátja és tíz — unokabátja.

Bíró előtt. Öreg színész nő áll a bíró előtt. A bíró kérdezi: Hány éves? A kérdezett pirulva: Harmínckettő. Bíró: Jegyző úr írja: Született 1832-ben.

védek között a pánszlávok, hogy ezeknek még a kamarai választmányban is képviseltetniük kell?

Hol maradt az a híres nagy hazafiság, melyre az ügyvéd urak sok alkalommal oly büszkén hivatkoznak?

A körlevélben azt mondja az aláírt dr. Horváth Árpád, kamarai titkár, hogy:

A névjegyzék összeállításánál figyelembe vettem a választás tárgyában tartott értekezleten történt jelölést! E szerint dr. Stefanovics Milost, az országszerte ismert pánszláv apostol, Moszkva és Prága járó agitatorit, egy ügyvédi értekezlet jelölte a kamarai választmányra tagságra!

No hát Uraim, ügyvéd urak, annál rosszabb! A magyar közönség méltán várhatta el az ügyvéd uraktól, hogy azon értekezleten, melyen dr. Stefanovics Milos jelölését valaki szóba hozta, ne csak ezt a jelölést fölhaborodással utasítsák vissza, hanem a javaslattevőt a magyar hazafiságra megtanítsák, és ilyen merénylet ellen tiltakozzanak!

S ha ezt a pozsonyi ügyvéd urak meg nem tették, a magyar közönség elvárhatja, és el is várja, az értekezleten meg nem jelent pozsonyi, valamint a vidéki és kivált a nyitrai megyei ügyvédektől, hogy a május 25-iki ügyvédi kamarai választáson visszautasítsák ezt a merényletet és megmentik az ügyvédi kart azon szégyenfelöltől, hogy egy pánszláv legyen a választmány tagja!

Sőt helyen való lenne megkérdezni dr. Horváth Árpádot, megférének tartja-e a kamarai titkár magyar hazafiságával, hogy éppen ő ajánlja Stefanovicsot?

Jurista.

A budapesti kath. egyetemi ifjak Esztergomban.

A szt. Imre herceg zászlaja alatt küzdő és lelkesedő budapesti kath. egyetemi ifjuság f. hó 11-én, vasárnapon, a magyar kereszténység óvárosába Esztergomban igen sikerült vándorgyűlést rendezett, elsejét azon vándorgyűléseknek, melyekkel eszmeinek, törekvéseinek ismertetését s minél szélesebb körben való terjesztését célozza. A vándorgyűlés védnökségét Boltzár József felsz. püspök és Horváth Béla Esztergom megye főispánja vállalták el, kik azonban, sajnos, közbejött gyengélkedésük folytán a gyűlésen meg nem jelenhettek. A főispán megleghangú levelben mentette ki távolmaradását.

Ettől eltekintve a vándorgyűlés külföldön igen biztató sikerrel folyt le. Dr. Margalits Ede és dr. Czobor Béla egyetemi tanárok, valamint dr. Glattfelder Gyula a szt. Imre-Collegium igazgatója és Fieber Henrik u. azon Collegium praefectusának vezetése mellett mintegy 120 kath. egyetemi polgár (és négy lelkes polgárnő) indult el reggel a szt. Imre-kör új zászlaja alatt a fővárosból, kiket a kovács-pataki vasúti állomáson az esztergomi főgimn. tanári karának küldöttsége Rózsa Vitál tanárral élen, az esztergomi propeller-állomáson pedig az esztergomi főgimnázium és az érseki tanítóképezde ifjusága és az egész tanári kar kitüntető szívélyességgel, a közönség pedig kendőlobogattással fogadott.

A rövid üdvözlő és viszonyüdvözlő beszédek elhangzása után az ifjuság lobogói alatt a főgimnázium épületébe vonult, az egyetemi hallgatók pedig a szt. Benedek-rendnél egy kis villásreggelire voltak hivatalosak. 10 órakor a Ferenciek templomában ünnepélyes Veni-Sancte és szt. mise tartott, melyet dr. Walter Gyula praelatus celebrált férj és segédlettel. Utána következett az ünnepélyes diszgyűlés a főgimnázium dísztermében. A főgimn. tanári karán és ifjuságán kívül ott voltak: Walter praelatus, Bogisits, Kittenberger és Schlick kanonokok, több előkelő városi polgár és díszes hölgyközönség. Nem mulasztottam el még megemlíteni, hogy igen jó benyomást tett az egyetemi ifjakra, mikor a gimnáziumi ifjuság nyakkenőiben vagy gomblyukában ott látta tündökölni kedves jelvényét, a kis fehér email-keresztet.

A távolmaradt Boltzár püspök és Horváth főispán díszelnökök helyett azok nevében és megbízásából Walter praelatus nyitotta meg a gyűlést és meleg szavakkal üdvözölte a vendégeket.

A diszgyűlés első szónoka Hollósy Rupert az esztergomi főgimnázium igazgatója volt. Hálás köszönettel veszi, hogy a kath. egyetemi ifjak első látogatása a bencés főgimnáziumnak szól s az

ifjuság és a tanári kar nevében örömmel üdvözli a budapesti szt. Imre-kört, a mely a gimnáziumból szárnyra eresztett és egyetem sikamlós talajára lépő ifjakban a főváros erkölcsi szelvényei ellen ápolja a vallásos érzést. Azután felolvasta a pannonhalmi főpátnak és a pannonhalmi növ. papságnak üdvözlő táviratait. A főgimn. Czuczor-önképző körének alelnöke üdvözlő beszédében a tanuló ifjuság részéről biztosította az egyetemi polgárokat, hogy az eszmék, melyekért az egyetemi ifjuság küzd, az ő szívökben is élénk visszhangra talál. Erre a főgimn. ének és zenekar Böhm „Janosi és Juliska” c. operából egy részletet adott elő oly remek előadással, hogy közkívánatra meg kellett ismételn.

A diszgyűlés kimagasló pontja dr. Margalits Ede egyetemi tanár ünnepi beszéde volt, melylyel többször frenetikus tapsra ragadta a hallgatókat. Az igazi katolikus meggyőződést lehelő remek beszéd alapgondolatai: A valódi boldogság, mely minden tettünk rugója, csak keresztény hit és meggyőződés alapján érhető el, a mint az igazi fevilágosodottság és tudomány csak a kereszténység alapján maradnak igaziak. Öröndetes jelenlég — ugymond — hogy a vallás szegvérele kezd megzúnni és a katolikus meggyőződés bátorsága kezd feltűnni és imponálni. A budapesti szt. Imre egyesületet, melynek hivatása e tekintetben irányítani, vezetni és megtartani az ifjakat, pártolásra ajánlja. Az aggódo szülőknek különösen a kath. egyetemi internatusra hívja fel figyelmét, mely „szt. Imre Collegium” címén már két év előtt megkezdte áldásos működését. A lelkes szónokot zajosan megéltették. A szt. Imre-kör titkáranak beszámolója és Rác Pal gimn. tanulónak szavalata után a főgimn. ének- és zenekarának egy ügyes zenés enekszáma következett, mire a szt. Imre egyetemi ifjusági elnökének záróbeszéde után dr. Walter praelatus díszelnök köszönő szavakkal a gyűlést bezárta.

1 órakor a Fűrdő-szálloda nagytermében vagy 180 terítékű banket volt, melyen Esztergom város notabilitásai közül ott voltak: Wenczel, Bogisits, Kittenberger kanonokok, Frey Ferenc orsz. gyűlési képviselő, a főgimn. igazgatója és tanári kara, továbbá Wimmer Imre a város polgármestere, lovag Mattyasovszky Lajos az esztergomi kath. kör elnöke, Gusvenitz érseki tanítóképezde igazgató és mások. Az első pohárköszöntőt dr. Walter praelatus mondotta a pápa őszentségére és a királyra, melyet a jelenlévők állva hallgattak végig. Pohárköszöntőket mondottak még sokan. Ebéd után az ifjuság dr. Czobor tanár vezetése alatt megleltette a város nevezetességeit, a bazilikát, káptalani kincstárt, szemináriumot stb. Utána tisztelgett a pannonhalmi főpátnál, a ki időközben Esztergomba érkezett.

Este 8 órakor az esztergomi kath. polgárság kitüntető vendégszeretetének kedves emlékével az egyetemi ifjuság lelkes hangulatban tért vissza a fővárosba, hogy a legközelebb adandó alkalommal ismét egy más vidéki város ifjuságát, kath. társadalmát keresse föl, amazz buzdítsa, lelkesítse, emennek szavaiból, példájából maga is merítsen erőt, lelkendezést. Így veszi ki részet ifju erejéhez mérten a kath. öntudat regenerációjának nagy munkájából.

—nec.

Levelezés.

Vágsellye, 1902. május 12.

Az érsekújvár vidéki r. kath. népnevelők egyesületének vágsellyei köre most tartotta évi rendes körgyűlést. A gyűlést délelőtt 9 órakor Morvay Lipót ker. esperes ur által bemutatott szent mise előzte meg, mely alatt egy vegyes kar régi magyar énekeket énekel.

A templomból egyenest a r. kath. népiskola első osztályából gyűltek a vendégek és a kör tagjai, hol Péter József főtanító, a „phonimimika” segítségével való olvasás tanítás módját és annak eredményét, saját eljárása szerint meglepő ügyességgel és mindenkit meggyőző helyes módszerrel mutatta be. Bebizonyítván ezen módszer czélrűségét, melynek segítségével 100 tanulóval bíró osztályának 90%-al 3—4 hó alatt meg lehet olvasni tanítani. Az iskolából a szomszédos kath. népkör szép termében gyűltünk össze, hol Morvay Lipót elmondá ő szentsége XIII. Leó római pápa jubileuma alkalmából a hallgatókat lebilincselő szép ünnepi beszédét, mely lelkes eljénekre keltette a jelenvöltoakat.

Kováts István, a kör elnöke, terjeszté elő elnöki évi jelentését.

Örömenek adott első sorban kifejezést a díszes vendégkoszorúnak és a szépszámban meg-

jelent tagoknak. Azután örömmel emlékezett Péter Józsefről, vágsellyei tanítóról, kinek a Felvidéki Magyar Közművelődési egyesület díszoklevelet adott a magyar nyelv sikeres tanításáért. Habár igen helyesen jegyezte meg az elnök, hogy az egész tanítói kar megérdemelné a kitüntetést, mert mindnyájan évek hosszú során át teljes odaadással fáradoznak a község megmagyarosításában.

Volt idő, a mikor a Közművelődési Egyesület a III. IV. és az V. VI. osztályok tanítóinak 25—25 forint jutalmat adott és az I. és II. osztályok tanítóit semmit sem kaptak, pedig a III. osztályba akkor is már magyarul beszélő tanulók jöttek. Egy pár évvel ezelőtt meg egyedül a II. osztály tanítója kapta a tiszteletdíjat. Ily esetek nem hatnak a tanítói karra buzdítólag, mert nem mérnek egyenlő mértékkel.

Az elnök, mint öröndetes dolgot hozza fel Bencze Kálmán és Tyukos Karoly tanítók 25 éves tanítói működését, kívánva a kör tagjai nevében, hogy meg sokáig működhessenek a tanítói pályán.

Ezt követte az iskolában tartott phonimimikai olvasás tanításának megbírálása. A bíráló Krajcsóvicz Flór volt, a ki beismerte, hogy ezen módot tartja jelenleg legjobbnak az olvasás tanítására. A körgyűlés tehát köszönetet fejezte Péter Józsefnek a tanulságos előadásért, Morvay Lipót fölkérte Péter Józsefet, hogy az olvasás és írás tanításának ezen módját írja le s ő azt saját költségén kinyomatja és a kör tagjai között szétosztatja. A befolyt összeg a tanítók házára fordítatik. Az esperes ur ezen ajánlatát nagy lelkesedéssel és köszönettel fogadta a körgyűlés.

A M. O. T. O. által kitűzött tételek megvitátását, a tanítók fizetésének szabályozása tárgyában Juhász Ferenc felső-szeli-i főtanító, a kör tagja tartott kimerítő értekezést, feltűntette a tanítók, különösen a kántortanítók sokféle természetből álló fizetését, melynek legnagyobb részét soha sem látja a tanító. Miért is indítványozza, hogy a természetbeli illetmények az előjáróság által behajtatandók, az adóhivataltba beszállítva, honnan a tanító készpénzben kapná meg járandóságát. Az indítvány a körgyűlés elé terjesztetik, hol kellőleg megvitatta, az országos bizottsághoz adatik be. Az ifjuság erkölcsi életének megóvása című vitatételt Janics Ferenc vágykirályi plébános melyen átmondott szakavatott tollal írta meg és adta elő. Az előadást mindvégig a legnagyobb figyelemmel hallgattak jelenvöltoak, annak minden pontját elfogadták és a körgyűlés elé terjesztetni határozták.

A szakszerű tanítóképzésről Jónás Ferenc farkasdi főtanító tartott érdekes felolvasást, melynek minden pontját helyesléssel fogadták a kör tagjai. Magasabb kiképzést óhajt a tanítóknak, melyet azonban csak akkor érhetünk el, ha a tanítók magasabb díjazásban is részesülnek. A körgyűlés jegyzője 32 tagot jelentett, kik közül 4 lelkes és 28 tanítónő és tanító.

Végül a tagok befizettek tagdíjait. Az elnök megköszönte a kath. körnek a népkör termének átengedését.

Az elnök megköszönte a vendégek és tagok szíves figyelmét, a gyűlést bezárta.

Délben társas ebéd volt, délután pedig májusi mulatságnak kellett volna megtartatni, de az a kedvezőtlen hideg szél miatt elmaradt.

Egy jelenvölt.

Trencsénmegyei dolgok.

Vágvölgye, 1902. május 15.

Mégis csak szerencséje van ennek a különben szegény Trencsénmegyének. Van olyan orsz. képviselője, aki betegsége folytán nem volt való megyei alispánnak, s most, hála az égnek, képviselői ülőhelyét az országgházban a legpontosabban tölti ki. Vannak olyan képviselői, akik fölötté aggódtak a választások idején mandátumuk fölött, s máris mondogatták ők maguk, hogy mandátumuk elvesztével elvesz — mindenük. Olyan képviselője is van, aki annak idején „esze” volt az egész Trencsénmegyének, s most, mikor szolgabíróból képviselővé lett, — „szája” akar lenni az országgháznak. De olyan képviselője még nem volt, aki trencsénmegyei képviselőségéből — miniszterséggig vite volna föl.

A trencsénmegyei Csacának jutott osztályrészül az a kiváló szerencse, hogy Horánszky miniszteri örökségét a maga képviselőjének, Láng Lajosnak halászta ki a vak sors hálójával. És Csaca büszke is lehet erre a csodálatos miniszteri halfogásra. Ha Láng Lajos számára nem üresedik meg a csacai mandátum, — akkor Láng ma nem ül a miniszteri bársonyszékben. Láng véletlenül került a csacai mandátumhoz és ennek folytán Csaca véletlenül került miniszteri képviselőhöz. Ilyen kitüntetésben a csacai kerület még nem részesült, s biztosak vagyunk benne, hogy az öt évi ciklus leteltével többé nem is fog részesülni. Mert hát: in der Noth frisst... Vagyis, ha másképpen nem megy, akkor a csacai szegény kerülettel is megelégszik akár a — miniszter is.

nyitra
legut
és ve
ő sze
jellel

jegye
Schva
szül.

Jézus
Dr. C

Osztrólczyk fősöpán úr megelégedetten dörzsölheti a kezét, mert egy megyei kerületé kegyelmes urat kapott, azaz kapni fog képviselőnek. Mert Láng úr még csak most fog kerülni új választás (1) alá, mint kegyelmes úr. Tehát Csaca még csak most fog kapni képviselőnek egy valóságos élő kegyelmes urat. Ahhoz nem fér kétség, hogy Láng miniszter úr Csacán „nagy lelkesedéssel” újra fog megválasztatni képviselőnek. Nem csak Szalavszky, hanem Osztrólczyk fősöpánja alatt is szépen sikerülnek a képviselői választások, mint a karikaesapás. Sőt Osztrólczyk fősöpán úr még büszkébben verheti a mellét, mert ő egymaga ugyanazt az eredményt tudja elérni a szabad választások mezején, amit fősöpáni elődje csak a Klochos, Keppék, Grünök, Treitlerök, Hauserök s más jeles hazafiak önzetlen segítségével tudott elérni. Treitler urat ugyan a mostani fősöpán úr alatt is megbecsülik, alkalmazzzák például a szavazatok összeíró bizottság elnökének, annak dacára, hogy Treitler uram egy kukkot sem tud magyarul. No de legalább az az előnye és érdeme van, hogy báró Popperek az erdésze és bizonyára öreg napjaira fog tanulni magyarul, mert hát Trencsénmegyében nagyon sokat fáradoznak a hivatalos körök a magyarosodás körül. Treitlerök, Hauserök, Schmuckok stb. ennek a bizonyították.

A csacai új választáshoz visszatérve, természetesen találgatjuk, hogy a csacai lelkes választók f. hó 12-én Budapesten tisztelegtek képviselőjüknek, Láng Lajos miniszternek, kérvén őt a csacai kerület további megtartására. Az is egészen természetes, hogy a miniszter úr kegyesen fogadta a Kepp, Hübsch, Wix stb. választó polgárokból álló küldöttséget. Az pedig a legtermészetesebb, hogy a miniszter úr jó vacsorával tisztelte meg a lelkes csacai hazafiakat. Egy dolgot nem fogadhatunk el természetesen ebben a csacai lelkes tüntetésben se az, hogy Benyács István, volt csacai káplán s volt néppárti irodai titkár, jelenleg roszinai káplán, éppen akkor Budapesten járt, s valószínűleg véletlenül ahhoz az asztalhoz ült le vacsorázni, amelyen a csacai deputáció fogyasztotta a miniszteri vacsorát.

Magánál a vacsoránál több mulatságos intermezzo történt. En csak egyet hozok föl, a mely szépen jellemzi a csacai hazafiak szerény gondolkodását. Az elnökölő Láng miniszter egy „Adolf” nevű pincért hívott magához. Az „Adolf” szóra villámgyorsasággal állott föl az asztalnál ülő csacai vendégek egyike, Hübsch Adolf ügyvéd ur, a ki egészen természetesen találta, hogy a miniszter ur a barátságosan mondott „Adolf” névvel senkit mást nem hihattott, csak a csacai szép szemű Adolfot. Nagyon kínosan hatott tehát a csacai Adolfra a miniszter fölvilágosítása, hogy ő ugyanis nem a csacai, hanem az asztal körül kiszolgáló Adolfot, vagyis Adolf pincért hívta. Kinos esend állott be a miniszter ur ezen magyarázatára. Egyesek titokban mosolyogtak, mások, különösen Hübsch ur, hosszúra nyúlt orrukkal majdnem a tányért érték.

A csacai deputáció tagjai szerencsésen hazatértek s most nagyban gondolkodnak a megdeputációzott miniszter ur ama mondanása fölött, hogy ő a kerületnek javáért mindent meg fog tenni, de egyeseknek érdekeit szolgálni nem hajlandó. Kepp ur és társai szomorúan sóhajtozák vissza a régi jó időköt, mikor első osztályú vasuti kosikban lehetett utazni kényelmesen s olcsón.

Csacára most új szolgabíró kaptunk dr. Teszelszky Antal személynében. Trencsénből helyezték őt át Csacára, valószínűleg nagyobb praxisra. A fősöpán ur nagyon szeretheti a változatosságot, mert alig egy negyed évi működés után egész rakás fiatal szolgabírókat helyeztetett át más helyre. Vajjon a híres trencsénmegyei közigazgatás előnyére válik-e a tapasztalatlan szolgabírók e gyors váltakozása, a fölött véleményem mondjon a f. hó 22-én megtartandó megyei közgyűlés. Az alispán ur szétküldötte már időszerű jelentését s ebből látjuk, hogy Trencsénmegyéből a lefolyt 4 hónapban 2321 drb marhat szállított Ausztriába, 149 darab tenyészbikát és 24 darab állami tenyészment impertáltak a megyébe. De hány szegény trencsénmegyei ember vándorolt ki és hány galiciai új hazafi vándorolt be, arról nem szól a jelentés. Nem ártana talán a kivándorlók számát is úgy szem előtt tartani, mint a kivitt ökröket, vagy az impertált tenyészbikákat.

Az alispán ur jelenti, hogy „aggasztóvá válik a népek Oroszországba való kivándorlási hajlandósága.” Úgy látszik az alispán ur Cumberland gondolatolvasó iskolájába járt, mikor még a „hajlandóságokról is tud beszámolni. Ha sokan vándorolnak ki a muszkához, mondja meg a számot is, úgy mint a kivitt ökröknél.

Trencsénmegyében egyébként minden csendes. Csendes maga Trencsén is, mióta Baltik „püspök” ur megelégedetten távozott a városban rendezett nagy órációk után. A fősöpán ur elmondhatja, hogy Trencsénben a felekezeti béke nincs felülva. A „V. Lap” örömmel tudatta, hogy Baltik püspök úrnál a kath. klérus is tisztelgett Czeizel György h. esperes vezetésével. A zsidó rabbiról nem mondja, tisztelgett-e a püspök úrnál. Az ebédnél a püspök ur felköszöntötte a fősöpán urat, mint „egyházának hű fiát”. Adná Isten, hogy a mi püspök urunk is minél több ilyen tartalmu felköszöntőt mondhasson a maga „hű” fiáról. — r.

Ujdonságok.

Egyházi kitüntetés. Kompánék József nyitrai egyházmegyei, nagy-sztricei plebánost, ki a legutóbb vezetett római zárandókat szervezése és vezetése körül nagy fáradsággal buzgólkodott, ő Szentsege a „Pro ecclesia et Pontifice” rendjellel tüntette ki. Szívünkbenél üdvözljük!

Eljegyzés. Dénes Károly Budapesten eljegyezte Schwartz Margit kisasszonyt, néhai Schwartz József, nyitrai háztulajdonos és neje szül. Simonovánzky Mária kedves leányát.

Diszes esküvő volt folyó hó 11-én a Jézus Szent Szíve templomában Budapesten. Dr. Gyarmati Viktor ügyvéd vezette oltárhoz

Mauthner Ödön cs. és kir. udvari magkereskedő leányát Lenkét. Az esküvőn jelen voltak a nagyszámú és előkelő rokonságon kívül a Budapesten időző gazdák és kertészek színe-java, nemcsak számos magyar, hanem több külföldi elsőrangú kereskedő. Ott voltak azonkívül magyar és osztrák gazdasági egyesületek képviselői, valamint számos ügyvéd és bíró. Halomszámra érkeztek üdvözetek a világ minden részéből. A fiatal házaspár az esküvő után nászutra utazott Olaszországba.

Magyei közgyűlés. A május 22. közgyűlés alkalmából újból figyelmeztetjük a Nyitrai megyei Ellenzék bizottmányi tagjait, hogy a közgyűlésen minél számosabban megjelenni sziveskedjenek. — Előzőleg a Nyitrai megyei Ellenzék alapszabályai is kerülnek megvitatás alá, melyek a tagoknak ezzel egyidejűleg szétküldetnek.

Főigazgatói látogatás. Mártonffy Márton miniszteri osztálytanácsos és országos iparoktatási főigazgató, Libertiny Gusztáv kir. tanácsos és Schaller Flóris tanfelügyelő urak társágában f. hó 13-án meglátogatta a helybeli iparos és kereskedő tanonciskolákat, megvizsgálta az igazgató ügyvitelét, a tanulók rajz és írásheli munkáit s az osztályokban, a tananyag keretén belül, személyesen kérdéseket intézett. A tanulók értelmes feleletei s bemutatott munkálatai oly oly annyira kielégítették a főigazgató urat, hogy Bieliczky Elek iskola-igazgatónak és a tanítótestületnek szívesen szavakban mondott köszönetet az elért sikerért s nyíltan kijelenté, hogy a nyitrai tanonciskolák azon irányt követik, mely egyedül helyes s a kitűzött célnak legjobban megfelel. — Libertiny Gusztáv kir. tanácsos ur köszönetet mondott a főigazgató urnak elismerő szavaiért s a hazai ipar fejlesztése körül kifejtett buzgó tevékenységéért. Mártonffy Márton osztálytanácsos más nap dében hagyta el városunkat s az állomáson tiszteletére összegyűlt tanítóktól a legszívesebben elbucszva kijelenté, hogy Nyitra, a hol a tanonciskolák oly szakavatottan vannak vezetve, szívesen időzött s legközelebb ismét ellátogat. Részünkről nem csodálkozunk az elismerő szavakon, mert rég megvöltünk győződve, hogy Bieliczky Elek iskolai igazgató szakszerű vezetése és a taustület buzgó közreműködése mellett ezen iskoláknak fel kell virágozniok.

Halálozás. Kmoskó János, rjecsniai (Trencsénmegye) plebános életének 57 évében május 7-én elhunyt. A megüresedett plebániára a megyei püspök úr június 20-ig rendelte el benyújtani a folyamodványokat. — Kruppa Pál, keresnői plebános (Bárm. besztercebányai egyházm.) életének 60 évében elhunyt. — Polyák Pál, volt nagykeri jegyző, Polyónyi Géza fővárosi ügyvéd és Pólonyi János honvédszázados sógora, Nyitra f. hó 17-én reggel meghalt életének 56-ik évében. Béke poraikra!

Az egyházmegyei nyugdíjalap ügyében Nyitra ez évben egyházmegyei kongresszus lesz, minthogy az utolsó tanácskozás óta három év elmúlt. A kongresszusi tagok megválasztását az apr. 30-án kelt püspöki körlevél június 6-ig rendeli el. A kongresszus pedig jun. 11-én (tizenegy) fog megtartatni. A választott tagok, ha valami különös indítványal akarnak fellépni, azt az ülést megelőző napon tartoznak bejelenteni. A kongresszus elnöki tisztét a püspök úr Venczell Ferenc c. püspök és székesegyházi nagyprépost úrra ruházta.

Gyilkos merénylet. F. hó 14-én szerdán Petőfalun özv. Blundellné, szül. Usovits Ludovika, csilagkeresztes hölgy, uradalmi intézőjével, Szlobodár Vincével egy padon ült a parkban, mialatt mintegy 50 lépésnyi távrolól lövés dördült el, mely özv. Blundellné urnőt vállán és lábán könnyen, Szlobodár intézőt pedig hat helyen súlyosan megsebesítette. A merénylet bizonyos Randlovics Vendel, odaváló vadász volt, ki ekként akart bosszút állani az intézőn, mert béréből négy koronát állítólag igazságtalanul levont. A fegyver vágott ólommal volt töltve és a lövés magát a puszkacsövet is szétszakította. Randlovicsot elfogták, ki tette felett semmi megbánást sem tanusított. Ellenkezőleg azzal fenyegetőzött, hogy máskor jobban fog célozni. Randlovicsot a nyitrai kir. ügyészséghez kísérték.

A nyitrai állami minta-szőlőben a szőlőtőkék gyomlálása, — vagyis a hajtások megvalogatása és a felesleges hajtások eltávolítása f. hó 20-án és 21-én fog végeztetni, mely alkalommal, különösen a fagy által okozott hajtáshiányok helyettesítésére lesz figyelem fordítva, és

egyszersmint a fagy által meddővé tett csapok is el fognak távolitatni. Az szőlőbirtokosoknak, kik a fenemlített munkálatokat megakarják tanulni és ezen célból a telepen megjelennék, vagy ezek tanulása végett vincellereiket küldik el, a telep kezelője szívesen adja meg a szükséges utmutatást és felvilágosítást.

Szell Kálmán a nyitrai megyei szavazatirtásról: Molnár János országgyűlési képviselő meginterpellálta Szell Kálmánt, mint belügyminisztert a nyitrai megyei szavazatirtás dolgában. Az interpellációra a miniszterelnök a képviselőház mult szerdai ülésében felelt és a többi között a következőket mondta: „A mi a speciális nyitrai esetet illeti, hát beszámolok erről a t. képviselőház előtt. Azt mondja a képviselő úr, hogy Nyitra-Zsámbokrétben kitöröltek 400 választót és egész Nyitra megyében rémítően és megdecimálólóg leszállították a választói névjegyzékbe felvettek számát. A mult én ezt a panaszt megkaptam, rögtön irtam a fősöpánnak, az alispánnak és felhozattam magamuk az összes választói jegyzékeket. Magam vizsgáltam át gondosan valamennyit a referens felvilágosításai és kommentárjai alapján és beismerem, hogy találtam én ott olyan címeit a kihagyásnak, a melyek nem helyesek. Figyelmeztettem is rögtön az illetőket, — de hát jogorvoslattal magának a kihagyatottnak kell élni — hogy ez nem helyes eljárás és így eljáráni nem szabad”. Lesz még alkalmunk a miniszterelnök válaszával érdemlegesen foglalkozni, a mikor majd beszédnek többi érdekes részeit is idézni fogjuk, most csak annyit jegyzünk meg, hogy a míg valamely vármegyében a legfontosabb polgári jogszolgálat körül olyforma visszaélések fordulnak elő, melyek ellen interpellációkkal és miniszteri leiratokkal kell védekezni, addig ott a törvény, jog és igazság tiszteletéről beszélni nem lehet. És ha a miniszterelnök túri azt, hogy éppen Nyitra vármegye legyen az a törvényhatóság, melyben a közegek jogtalan eljárása ellen örökösen parlamenti harcokat kell vívni, akkor csak magamagának nehezíti meg a helyzetet. Furcsa, hogy Magyarország miniszterelnöke nem tud már egyszer rendet csinálni Nyitra megyében, nem tudja közegeit arra kényszeríteni, hogy az ő intenciói szerint járjanak el hivatásuk körében. Mire való a seprő és a fejeelmi szigor pálcája? Utolsó ház az, melynek küszöbét fényes nappal is a maró ebektől való félelem miatt csak bottal lehet átlépni. Jó háziúr a dühös, harapós bestiákat láncra tartja.

Öngyilkosság. Holecz István volt cabaji béresgazda, mint lapunknak Cabajról jelentik, e hó 14-én felakasztotta magát. Mi vitte a 70 éves embert e boldogtalan tetre, még hozzátartozói sem tudják.

A nagytapolcsányi kath. legényegyesület megnyitó ünnepélye május hó 11-én történt nagy fényvel. A vendégek között jelen volt Guba Pál kegyesrendi tanár a privigei kath. legényegyesület népszerű és agilis elnöke, ki jelenlétével és buzditó szavaival nagyban emelte az ünneplő ifjuság lelkesedését. A délelőtti ünnepségek sorozatát szent mise előzte meg, melyen az ifjuság nemzeti színű szalagokkal földiszítve az egyesületi jelvények elővitelével mellett saját zászlaja alatt volt jelen. A szent mise után az ifjuság és az ünneplő közönség a „Korona szálló” dísztermébe szavalatból és énekekből álló ünnepélyre gyűlt össze, melynek végén megfogadták a fölolvastott alapszabályok megtartását és a zászló köré csoportosulva hűséget fogadtak. Délután közgyűlés volt, melynek egyik legfontosabb tárgya volt az ifjú egyesület állandó tisztikarának megválasztása. Világi elnöknek a városban nagy tekintélynek örvendő Zatkovics Alajos ügyvéd, egyházi elnöknek pedig Kniha Constant kórházi lelkész lett megválasztva. Ugyancsak ekkor kapták az egyesület tagjai az egyesületi érmeiket is. A közgyűlés után az ujonnan megválasztott tisztviselők vezetése mellett saját zászlójukkal s érmeikkel, melyet most először viseltek, tavarnoki mulatóhelyre vonult, ahol pár kellemesen költött óra után ugyancsak testületileg visszatért a városba.

Magyar színészet Nagy-Surányban. Monory Sándor 36 tagból álló színtársulata f. hó 10-etől Nagy-Surányban, az állandó színházban működik. A társulat hat hétre terjedő előadásait felváltva, szombaton, vasárnap és hétfőn N.-Surányban; kedden, szerdán és csütörtökön Verebélyen tartja. Eddig sikerült előadásban színre kerülni: „A svihákok”, „Az aranykakas” és „A páholy”. Kár, hogy a közönség az arra érdemes társulatot nagyobb pártolásban nem reszesíti.

A válság vége. Két éve mult, hogy Fillberger Gyula megfenyegette volt réznyelű

fokosával a privilegii kaszinót a miatt, hogy a választmányból kibukott és kivezette onnan lekötelezettjeit és a zsidókat. Az volt a terve, hogy hűvel tisztán liberális párt-klubot állapít, melyel majd megbuktatja a kaszinót. Terve dugába dült, mert a központ eltöltötte annak végrehajtásától — különben sem sikerült volna, mert ahoz gyenge legyen ő kelme — és ráparancsolta, hogy a kaszinóba visszamenjen. Meg is tette, a nélkül, hogy önértetével összekülönbözött volna s utána cimborái is lassankint visszazsompolyogtak. Legtovább dacoltak a zsidók. Ezek egyenesen Filberger rábeszélésére léptek ki a „kedves otthonból” és nagyon megnehezíttek a vezérre, hogy hűlenül cserben hagyta őket. Nem bolyongtak ugyan a pusztaiban, mint egykor őseik, hanem a Freiberg vendéglő egyik termében — ez volt kiszemelve a liberális párt-klubnak — elég zajosan ütték az alsót, míg végre megelégték az egyedülletet — azonban lehet, hogy rábeszélésre — beadták kérvényüket és a kaszinó választmánya f. hó 11-én tartott ülésében egyhangulag és örömmel fölvetette őket. Jól van így! A kik egymáshoz tartoznak, legyenek egyek. Az egyesülés már régen, különösen tavaly az első képviselőválasztás után megtörténhetett volna, hisz együtt harcoltak, egy táborban. Így sem késő. A kaszinónak amúgy is szüksége van partnerekre, mert pénzüi nem a legkedvezőbbek, másrészt meg „kulturális, társadalmi és hazafias misszióját”, (?) melyre oly nagyon szeretnek hivatkozni, eredményesebben (?) betöltheti. Hogy ez után a katolikus papság benn marad-e, nagyon kétséges, mert annak idejében azért léptek be az egyháziak, mert a levegő tisztább lett. Mikor a válság kitört volt, sokat nevetünk rajta és gyerekes csínynek tartottuk. Nagyon jól esett nekünk, hogy épen a „Nyitramegyei Szemle” levelezője irt erélyes kritikát az esetről, észreterítette azokat a tagokat, a kik — megdöbbenve kerlelő bizottságot akartak Filberghez meneszteni, irgalmazzon a kaszinónak s így a kaszinó tekintélye meg lett mentve. A zsidók belepésén mosolyognunk kell — valószínűleg ők sem pirulnak és nem restelik tettöket. Kívánjuk, hogy régi tagtársakkal tartós egyetértésben éljenek. A kaszinóról levén szó, föl kell említenem, hogy sokat pattogtak és duzzogtak ott egyes urak a miatt, hogy a kaszinó nevében nem veretett be szög a kath. legényegylet zászlajába. A mulasztást Guba Pál elnökre szerettek volna tolni s meg is támadtak őt e miatt, csak hogy az elnök amúgy magyarosan végzett a hetvenkedőkkel, szemökre lobbantván, hogy írásbeli megkeresését figyelemre sem méltatták, holott a püspök, a főispán és mások nemesak hogy elfogadták a felajánlott szöveget, hanem képviseltették magokat az ünnepélyen. Különbön súlyt nem fektet arra, hogy a kaszinó neve a zászlón meg legyen örökítve. — Helyesen! Mert azok az urak, még ha baklövés is elkövetnek akarják, hogy nekik adjanak igazat, csak hogy Guba Pál olyan ember, ki nem adja be a derekát és a kit megfélemlíteni nem lehet. Minden ízében magyar! S még is akadnak himpellérek, a kik panszlavizmust, szocializmust és neppártiságot szimatolnak a legényegyletben és dinamittal szeretnek azt szétrobbantani. Azonban ilyen vádakat csak gonosz lelkek, sültbolondok és az alkoholizmus betegek emelhetnek ellene. Mondhatom, kevés egyület vezetnek olyan hazafias — inkább sovín magyar — szellemben, mint ezt. De van is látszatja! Tehát bátran előre!

Pozsonyi kiállítás. Báró Friesenhof Gergely a Nyitravölgyét a pozsonyi II. mezőgazdasági kiállításon grafikus táblázatokban fogja bemutatni, a kiállításra külön készített a nevezett völgyről térképeket és azokon az egyes községeknek és városoknak speciális terményeit külön színezéssel tünteti ki. A kiállításnak e módja, mely igazán szép és eredeti, báró Friesenhof Gergely találmánya. — Báró Wodiáner Albert komjáthi uradalma nagyobb szabásulag készül a pozsonyi mezőgazdasági kiállításra. Kiállít szép, saját tenyésztésű szarvasmarháiból egy collectiót. Gyönyörű hizó állatjait, melyek feltűnően szépek, szintén képviselteti s ugyancsak terményeinek kiállításával is emelni fogja megyénk kiállítását. Hogy ezen uradalom kiállítása sikeres leend, elgondolható, ha annak anyagát oly gazdák választják ki, mint Szirányi György jószágigazgató és Gross tisztartó urak.

Cséplőgépek a gazdáknak. A Nyitramegyei Gazdasági Egyesület tudatja a gazdák közönséggel, hogy a Magyar Mezőgazdák Szövetke-

zete óriási összeköttetései folytán új cséplőgépeket rendkívül jutányos és előnyös fizetési feltételek mellett szállít Egyesületünk útján. Azonfelül ajánlja a legújabb Vizák-féle szabad pótszalmarázót, és minthogy ez csak megrendelésre készül, szükséges, kik ezt már ez idén is használni akarnak, sürgősen adják fel rendeléseiket. Érdeklődőknek vagy maga a szövetkezet, vagy pedig az Egyesület titkári hivatala szívesen szolgál felvilágosítással.

A Nyitramegyei Gazdasági Egyesületet a m. kir. pozsonyi VI. honvéd kerületi parancsnokság avval kereste meg, hogy kerületi állomásain elhelyezett m. kir. honvédsapatok termény és anyag járandósági szükségleteinek nyilvános ajánlati versenytárgyalás útján való biztosítása iránt a folyó évi június hó első felében megtartandó tárgyalásokra a t. közönség gyelmét felhívja. Ezzel kapcsolatosan tudatjuk a t. közönséggel, hogy a szállítási feltételeket és a szállítandó termény és anyagjárandósági szükségletek mennyiségét a Nyitramegyei Gazdasági Egyesület titkári hivatala az érdeklődőknek betekintés végett rendelkezésére bocsátja. Szállítási feltételek értelmében a községek és termelők ajánlatai más vállalkozók ajánlataival szemben — egyenlő árak jelölése mellett — előnyben részesülnek, továbbá a községek a bánatpénz és óvadék letétele alól teljesen, termelők pedig a maguk termelte cikkeknek fel vannak mentve.

Gazdák figyelmébe! A külföldi porosz szent teljes mértékben pótolja a tatai tojás szén (brikett) Utalunk a vonatkozó hirdetésre.

Téved, a ki azt hiszi, hogy csak drága gyógyszerek használhatnak; szembetűnő példát szolgáltat erre Vértés gyógyszer. Ferenc-pálinkája, mely dacára olcsóságának, a legkülönfélébb esetekben alkalmazható gyógyszer és piperecik, s egy házban sem hiányozhat.

Figyelemre méltó! Az építkezési idegy kezdeténél célszerű az általánosan ismert Kronsteiner Károly gyári cégre, Bécs, III., Hauptstrasse 120. a figyelmet föl hívni, melynek gyártmánya, viharmentes homlokzatfestéke, folyton növekvő kedveltségnek örvend az összes e szakbavágó érdeklődőkben. A dus tartalmu mintakártyát, mely 6 új szecessziós számmal lett bővítve, ne mulassza el senki beszerezni.

Jó és olcsó órák

3 évi írásban kiállított jótállással küld magánok részére

Konrad János

órágyár és aranyeműek kiviteli háza Brúx-ben (Csehország)

Jó nickel-remontoir-óra 3 frt 75 kr
Valódi ezüst-rem.-óra 5 frt 80 kr
Valódi ezüst lánc 1 frt 20 kr
Nickel ébresztő óra 1 frt 95 kr

Cégem a császári és kir. sással van kitüntetve, több kiállításon arany és ezüst érmekkel lón kitüntetve és ezrekre menő elismerő levelekkel rendelkezik. (4-53)

Képes árjegyzéket bérmentve küldök ingyen.

Csépléshez!

A Magyar Általános Kőszénbánya r.-t.
BUDAPEST.

Ajánlja:

Tatai Királdi Sajó-Szent-Péteri Doroghi Tokodi Ebszönyi Mészpor trágyázáshoz

jo minőségű szeneit rendkívül jutányos áron.

Tatai tojás szén (brikett)!

!!EBSZÖNYI MÉSZI!! 2-3.

A tatai tojás szén (brikett) minőségben vetekedik a porosz szénnel és sokkal olcsóbb!

PÉCS EDE

fűszer-, csemege-, bor- és ásványvíz-kereskedése

Nyitrán, Vármegye-utca 1. sz.

Ajánlja a nagyérdemű közönség szíves figyelmébe dúsválasztékú

ásványvíz-raktárát,

melyben a következő közkedveltségnek örvendő friss töltésű hazai és külföldi források mindig készleten vannak.

Magyar ásványvizek. Külföldi ásványvizek.

Borszéki.

Budai.

Luh.

Polenai.

Szolymai.

Margit.

Hunyadi.

Salvator.

Parádi.

Csizi.

Mohai.

Szántói.

Billini.

Emsi.

Giesshübbli.

Guber.

Gleichenbergi.

Halli.

Levico.

Karlsbadi.

Marienbadi.

Preblau.

Roncegnoi.

Rohitsi.

Seltersi.

Luhacsovici.

A t. szőlőbirtokosok figyelmébe ajánlok elsőrendű kék-követ (vegytisztát) és fehér hosszú raffiát.

WEIGL ANTAL

papi és polgári szabó Nyitrán.

Ajánlja jól berendezett legfinomabb bel és külföldi szövetekből álló raktárát, valamint

férfiszabó-műhelyét,

melyben úgy egyházi, mint világi urak számára mindennemű ruhát, ugymint téli és nyári öltözeteket, felöltöket, reverendákat, címádkat, mucetumokat, biretumokat stb. izlésesen és pontosan készít.

Vidéki megrendeléseket pontosan eszközöl.

Kiváló szerencse
TÖRÖK-nél.

Nagyon sokan szerencsések lettek általunk. Hat millió koronánál többet nyertek nálunk nagybecsült voróink.

Az egész világi legelőjárásabb sorsjátéka a mi m. kir. szab. osztálysorsjátékunk, mely nem sokára újból kezdetét veszi.

100,000 sorsjegy 50,000 pengyerménygel sorsoltatik ki, tehát az összes sorsjegyek fele nyer a mellékelt sorsolási jegyek kimutatása szerint.

5 hónap alatt összesen **Tíz-három millió 160,000 korona**, egy hatalmas összeget sorolnak ki. Az egész vállalat állami felügyelet alatt áll.

Az I-ső osztály **eredeti sorsjegyeinek** tervszerű betéjei a következők:
egy nyolcad ($\frac{1}{8}$) írt — 75 vagyis **150 korona**
egy negyed ($\frac{1}{4}$) " " **150 " 3.—**
egy fel ($\frac{1}{2}$) " " **6.—**
egy egész ($\frac{1}{1}$) " " **12.—**

A sorsjegyeket **utánvétellel** vagy a **pénz beküldése** ellenében küldjük szét. Hivatalos tervzet díjazásai. Megrendeléseket kérjük azonnal, de legkésőbb **1. év május hó 22-ig** mely napon a húzás kezdetét veszi, bizalommal hozzánk küldeni.

Török A. és Tsa.
bankház Budapest.

Hazánk legnagyobb detail osztálysorsjáték üzlete.
Főirodánk osztálysorsjáték osztálya: **Főüzlet: VI., Terezh-körút 46. a. Fiókok: I. Váci-körút 4. 2. Múzeum-körút II. 3. Erzsébet-körút 54.**

Rendelőlevél levágandó.
TÖRÖK A. és TÁRSA bankháza Budapest.

Kérek részemre I. oszt. m. kir. szab. osztálysorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos tervzettel együtt küldeni. — Az összeget kor. összegben utánvételezni kérem — postautóval küldöm — mellékelem bankjegyekben (bulyogekben). — A nem tetsző törleendő!

Pontos cím.

JEGYZEKÉ az 50,000 pengyerménynek.
Legnagyobb nyermény a legszencsesebb esetben:
1.000,000 korona.

Korona	nyer. a	száma	összes nyermények 5 hónap alatt kisorsoltátnak
6000000	1	1	6000000
4000000	1	1	4000000
2000000	1	1	2000000
1000000	2	2	2000000
9000000	1	1	9000000
8000000	1	1	8000000
7000000	1	1	7000000
6000000	1	1	6000000
4000000	1	1	4000000
3000000	1	1	3000000
2500000	1	1	2500000
2000000	1	1	2000000
1500000	1	1	1500000
1000000	1	1	1000000
500000	1	1	500000
300000	1	1	300000
200000	1	1	200000
170000	1	1	170000
130000	1	1	130000
100000	1	1	100000
80000	1	1	80000
40000	1	1	40000
20000	1	1	20000
10000	1	1	10000
5000	1	1	5000
4000	1	1	4000
2000	1	1	2000
1000	1	1	1000
500	1	1	500
400	1	1	400
200	1	1	200
100	1	1	100
50	1	1	50
40	1	1	40
20	1	1	20
10	1	1	10
5	1	1	5
4	1	1	4
2	1	1	2
1	1	1	1
50,000	nyer. és jut.	1	50,000
	kor. összesen		13.160,000

és készpénzben fizetendők.

„Védjegy.“

FERENCZ
pálinka (sósorszesz)

Vértess gyógyszerész féle

használatban a leghatásosabb. — Feltétlen tisztasága következtében úgy külső, mint belső használatra mindenkéltől legjobban alkalmas, különösen is a most annyira kedvelt gyűrőmódszerre (massage). Kitűnő sikerrel használtatik *köszvény, csúsz, meghűlések* ellen, *bénelások, ficamoknál, gyulladás és kelésnél, tolvábbá a fejbőr erősítésére, valamint a száj tisztítására; belsőleg gyomor-görcs, rosszullet, fejfájás* stb. ellen. Katonáknak, vadászoknak, turistáknak, levélhordóknak általában sokat gyaloglóknak nélkülözhetetlen. **Valódi** csak a mellékelt **védjeggyel**. — Egy üveg 30 fillér, 1 és 2 korona. Kapható: *gyógyszertárakban, drogueriákban, fűszerkereskedésekben.* — Nyitrán: *Csernyák R. és Einzinger József és társa* uraknál, általában ott hol plakátok a fenti védjeggyel láthatók, valamint közvetlen:

Vértess L. Sas-gyógyszertárában, Lugoson.

Az arc és kezek üdeségét, szép fehér színét (theint) elérjük, ha

a „LILIAM-TEJ“ arc-crèmet

állandóan használjuk, mely rövid időn belül eltávolít **pattanásokat, szeplőt és kiütéseket**, az arcbőrt bársonysimává és ruganyossá teszi; hozzávaló **Liliom-tej-szappan**, valamint **Liliom-pouder** is kapható **Esztergomban**

S. ROCHLITZ ARTHUR
gyógyszerésznél, a „Fekete sashoz“ címzett **Hercegprimási udvari és Vármegyei** gyógyszerertárban, valamint minden vidéki nagyobb gyógyszerertárban.

Postai megrendelések gyorsan és pontosan csakis utánvét vagy a pénz előleges beküldése mellett jutányos áron eszközöltetnek.

Próba-tégely 70 fill., rendes tégely 1 kor. Liliom-szappan 70 fill. Liliom-pouder 1 korona és 50 fill. 11—12.

Himző munkákra
kiválóan alkalmas
PFAFF-varrógépeit
ajánlja
Szlávik Konstantin Nyitrán,
Plébánia-utca 4.

A Pfaff-varrógépek — elterőleg egyéb gyártmányoktól, **acél alkatrészekből** állanak az utolsó csavarig.
Erős anyagok feldolgozására, mint **ipari gépek** első helyen állanak. — Tartósságuknál fogva hosszú időre szóló jótállást biztosítok.
Javításokat elfogadok. Árjegyzék ingyen.
Szlávik Konstantin,
mechanikus, optikus.

Kiváló tisztelettel
5—13.

FELTÜNŐ UJDONSÁG!

Delice

Minden hirdetés felesleges, a dohányzó egyszer veszi és többé mást nem szíhat.

legjobb valódi francia

SZIVARKAPAPIR ÉS SZIVARKAHÜVELY.

Első cs. és kir. osztrák-magyar kizárólag szab.

HOMLOKZAT-FESTÉK-GYÁR

Kronsteiner Károly Bécs, III. Hauptstr. 120.
(saját házában).
Aranyérmekkel kitüntetve.

Főhercegi és hercegi uradalmak, cs. és kir. katonai intézőségek, vasutak, ipari-bánya és gyári társulatok, építési vállalatok, építő-mesterek, ugyszintén gyári és ingatlan tulajdonosok szállítója. E viharmentes homlokzat-festékek, melyek mészenben földhatók, száraz állapotban, 1 oralakban és 46 különböző mintában különként 16 krtól fölfelé szállíttatnak és ami a festék színtisztségét és tartósságát illeti, azonos az olajfestékekkel.

200 korona jutalék utánzások kimutatásáért.
Mintakártya, ugyszintén utasítás kívánatra ingyen és bérmentve.

Sulgan András
cipész-üzlete
Nyitrán, Vármegye-utca 10-ik szám alatt
készít és raktáron tart mindennemű és legjobb minőségű
lábbelieket
urak, hölgyek és gyermekek részére, izléses kiállításban, pontos kiszolgálás és jutányos árak mellett.
Csakis saját készítményű árak!

HUNGÁRIA-SZÁLLODA.
Van szerencsénk a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy **pünkösdi vasárnapján** megnyitjuk új

kávéházunkat,
a szálloda pedig június 1-én nyílik meg.
A megnyitásra tisztelettel hívjuk meg a t. közönséget és régi vendégeinket, a kik eddig is szívesek voltak támogatni bennünket.
Araink minden tekintetben a legjutányosabbak.
Kávéházunk és éttermeink egészen a modern izlés szerint vannak berendezve s **a nappal bármely órájában meleg és hideg ételek és italok** kaphatók.
Reggeli kávé (már reggeli 6 órától) rendelhető. Berlet egész hónapra 7 korona 20 fillér.
Zóna-villasreggeli a legjobb sörökkel 40-44 fillér.
Omnibusz-közlekedés a vasutig vagy vissza 30 fillér.
Ebéd és vacsorára jutányos hónapos bérlet. Diszbeédek, társas-étkezés, lakodalmak ellátására házon kívül is vállalkozunk.
Boraink a nyitrai püspökségi uradalom radosnai és zabori termeséből valók s áraik minőség szerint, de mindig jutányosan számíttatnak.
Szállodánk, kávéházunk és éttermeink szíves látogatását kerjük
Pitzer és Hauser szálloda-tulajdonosok.

Egyedül valódi angol
Thierry A. gyógyszerész BALZSAMA.
Egyszégygyi hatóság által megvizsgálva és ajánlva. — Az üvegek felszerelése a keresk. törvény mintavédelme alatt áll. — E balzsam belsőleg és külsőleg használható. Ez 1. Utolérhetetlen hatású gyógyszer a tüdőnek, a mellnek minden kóros állapotában, enyhíti a hurutot, csillapítja a váladékot, véget vett a fájdalmas köhögésnek s kigyógyítja a legrosszabb bajokat. 2. Kitiűnő hatása van a torokgyulladás, rekedtség és a többi torokbajoknál. 3. Alaposan elűzi a lázakat. 4. Megleponen gyógyítja a gyomor s a bélbetegségeket és szaggatást a testben. 5. Szeliden mozdítja elő a székélést s a vér tisztulását, megtisztítja a veséket, megszabadít a buskomorságtól s a hypochondriától, javítja az étvágyat s az emésztést. 6. Nagyzerű szolgálatokat tesz fogfájáskor, odvasfogaknál és szájröhadáskor s általában minden fog- és szájbajoknál, megszünteti a felbőfögést, a szájnak s a gyomornak bűzét. 7. Külsőleg csodálatos gyógyhatással bír a sebekre, új és régi forradásokra, orvadás stb. esetében, megszünteti a fejfájást, zúgást, szaggatást, közhányt, fülzúgást stb. Ügyeljünk mindig pontosan az itt látható zöld apáca védjegyre. Hamisítástól legjobban megóv az, ha közvetlenül tőlem, gyáramból rendelnek eredeti szab cartonokban. Ausztria s postaiállomására bérmentve 12 kis vagy 6 dupla üveg 4 K. Bosznia és Herzegovina részére 4-60 K. Kevesebb nem küldetik széjjel. Szétküldés előrefizetés v. előleg beküldése mellett.

Miért szenved ön? Holott mindenféle és fajta, még oly régi sebre biztos gyógyulást talál és majdnem mindig elkerüli a fájdalmas és veszélyes operálást, valamint amputálást

Thierry A. gyógyszerész egyedül valódi Czentifolia-kenőcs
használatnál rendkívül jó hatású a sebek gyógyulásánál, valamint a fájdalmak enyhítésénél utolérhetlen. A valódi czentifolium kenőcs alkalmazható a gyermekágyasok rossz természetű mellbajainál, szoptatók mell keményedésénél, a tej elapadásánál, az orbáncnak eseteiben, továbbá mindenféle régi sérvek, láb- és csontnyílások, sebek, folyások, dagadt lábak és csontpedések, vágás, szúrás, lövés és ütés által előidézett sebeknél; az idegen testek, pl. üveg, szálka, homok, tövis, serét stb. eltávolításánál, mindenféle daganat, kinövés, képződmény, karbunkulus és ráknál, végre pokolvar, körömféreg, körömgöyülés, a lábnek járásközben történt kibelesülése, fagyás és égetés okozta sebek, a betegek és gyermekek fekvés általi kibelesülése, torokdaganat, meggyült vér, fülzúgás stb. stb. esetében. — A szállítás kizárólag az összeg előre küldése mellett eszközöltetik. Két tégely csomagolással, postai szállítási díjjal együtt 3 K 50 fillér. Számos eredeti bizonyítvány rendelkezésre áll. Arra kérek mindenkit, hogy óvakodjék a hatásméltúli hamisítások vévésétől s arra ügyeljen, hogy a tégelybe van-e az apáca védjegye és cégem: **Thierry (Adolf) Limited** gyógytára az „**Órangyalhoz**“ Pregradában, égetve.
Ezen gyógyhatásukban felülmulhatlan két szer nemcsak a romlásnak nincs kitéve, sőt ellenkezőleg, minél régebb, annál értékesebb és hatatosabb, nem art sem a fagy, sem a forróság, tehát minden évszakban használhatók. Majdnem minden esetben segítenek és eredménynyel járnak, legalább az orvos érkeztéig, természetesen nem szabad hamisítványokat vagy hasonló feldicsért érték és hatásméltúli ügynevezett pótszereket venni, melyekért a pénz haszontalanul dobják ki, hanem mindig ezen rég kipróbált olcsó és megbízható, emellett teljesen ártalmatlan világhírű szereket kell használni, melyeknek minden családban az eshetőségekre készletben kellene lenni. Hol olyant nem kapunk, mely a valódiság minden jelét magán viseli, rendeljük meg egyszerűen direkte és címezük:
Thierry (Adolf) Limited „Órangyal-gyógyszertár“ Pregrada
(Rohitsch-Sauerbrunn mellett.)
Közp. raktár Budapesten TÖRÖK J. — Zágrábban MITTELBACH S. — Bécsben BRADY L. gyógytárakban.
(5-52)

Egy kazal széna Nyitrán azonnal eladó.
Bővebb értesítést a szerkesztőség ad.

SZUPERFOSZFÁTOT,

kénsavas kálit,
kénsavas ammoniakot,
Kovasavas kálit,
(dohánytrágyázásra)

40%-os Kálitrágyasót

és egyéb műtrágyaféléket elismert kitűnő minőségben legolcsóbban szállít a
„HUNGÁRIA“ műtrágya, kénsav és vegyi ipar részvénytársaság
Budapest, V. Fürdő-utca 8.